

ЛІГАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СЯЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 49 (1012)

Субота, 4 снежня 1954 года

Цана 50 кап.

Першая старонка.

Заключнае камюніке Маскоўскай Нарады еўрапейскіх краін па забеспячэнню міру і бяспекі ў Еўропе.

Дэкларацыя Урадаў СССР, Польскай Народнай Рэспублікі, Чэхаславацкай Рэспублікі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Венгерскай Народнай Рэспублікі, Румынскай Народнай Рэспублікі, Народнай Рэспублікі Балгарыі і Народнай Рэспублікі Албаніі.

Другая старонка.

Н. Перкін. — Праўда жыцця і літаратурныя гeroi.

Трэцяя старонка.

Ус. Краўчанка. — Часопісу «Бярозка»—трыццаць год.

Дм. Кавалёў. — Супраць крайнасцей. Па залах абласных выставак.

Чацвёртая старонка.

І. Нісевич. — У літоўскіх сяброў. А. Васілевіч. — Клава са Старажоўкі (фельетон). Сустрэчы з пісьменнікамі.

ЗАКЛЮЧНАЕ КАМЮНІКЕ

Маскоўскай Нарады еўрапейскіх краін па забеспячэнню міру і бяспекі ў Еўропе

3 29 лістапада па 2 снежня 1954 года ў Маскве адбылася Нарада еўрапейскіх краін па забеспячэнню міру і бяспекі ў Еўропе — Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, Польскай Народнай Рэспублікі, Чэхаславацкай Рэспублікі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Венгерскай Народнай Рэспублікі, Румынскай Народнай Рэспублікі, Народнай Рэспублікі Балгарыі, Народнай Рэспублікі Албаніі.

У Нарадзе прынялі ўдзел ніжэйпавяшчаныя прадстаўнікі ўказаных дзяржаў: Ад Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік — Першы Намеснік Старшыні Савета Міністраў Саюза ССР і Міністр Замежных спраў СССР В. М. Молатаў (кіраўнік Дэлегацыі), Першы Намеснік Міністра Замежных спраў СССР А. А. Грамына, Старшыня Савета Міністраў РСФСР А. М. Пузанав, Старшыня Савета Міністраў Украінскай ССР Н. Т. Кальчын, Старшыня Савета Міністраў Беларускай ССР Н. Т. Мазураў, Старшыня Савета Міністраў Латвійскай ССР В. Т. Лаціс, Старшыня Савета Міністраў Эстонскай ССР А. А. Мюрисеп, Старшыня Савета Міністраў Літоўскай ССР М. А. Гедвілас, Намеснік Міністра Замежных спраў СССР В. А. Зорын;

Ад Польскай Народнай Рэспублікі — Старшыня Савета Міністраў Польскай Народнай Рэспублікі Юзеф Цыранкевіч (кіраўнік Дэлегацыі), Намеснік Міністра Замежных спраў Марыян Нашкоўскі, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Польскай Народнай Рэспублікі ў СССР Вацлаў Левіноўскі;

Ад Чэхаславацкай Рэспублікі — Прэм'ер-Міністр Чэхаславацкай Рэспублікі Вільям Шыроні (кіраўнік Дэлегацыі), Міністр Замежных спраў Вацлаў Давід, Міністр Будавання Эмануіл Шлехта, Міністр Ахова здароўя Іозеф Плойгар, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Чэхаславацкай Рэспублікі ў СССР Ірамір Вашаглік;

Ад Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі — Прэм'ер-Міністр Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі Ото Гротэваль (кіраўнік Дэлегацыі), Намеснік Прэм'ер-Міністра Вальтер Ульбрыхт, Намеснік Прэм'ер-Міністра і Міністр Замежных спраў доктар Лотар Больц, Намеснік Прэм'ер-Міністра Ото Нухне, Намеснік Прэм'ер-Міністра і Міністр Фінансаў доктар Ганс Лох, Генеральны Сакратар Дэмакратычнай Сялянскай Партыі Германіі Берталь Рэзе, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі ў СССР Рудольф Апельт;

Ад Венгерскай Народнай Рэспублікі — Першы Намеснік Старшыні Савета Міністраў Венгерскай Народнай Рэспублікі Андраш Хегедзюш (кіраўнік Дэлегацыі), Міністр Замежных спраў Янош Болдоціні, Намеснік Міністра Замежных спраў Эндрэ Шыні, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Венгерскай Народнай Рэспублікі ў СССР Ферэнц Іонік;

Ад Румынскай Народнай Рэспублікі — Першы Намеснік Старшыні Савета Міністраў Румынскай Народнай Рэспублікі Ківу Стойка (кіраўнік Дэлегацыі), Міністр Замежных спраў Сіміён Бугіч, Першы Намеснік Міністра Замежных спраў Грыгорэ Працаца, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Румынскай Народнай Рэспублікі ў СССР Іон Раб;

Ад Народнай Рэспублікі Балгарыі — Першы Намеснік Старшыні Савета Міністраў Народнай Рэспублікі Балгарыі Антон Югаў (кіраўнік Дэлегацыі), Першы Намеснік Старшыні Савета Міністраў Георгій Трайнаў, Міністр Замежных спраў Мічо Нейчэў, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Народнай Рэспублікі Балгарыі ў СССР Карло Луканаў;

Ад Народнай Рэспублікі Албаніі — Намеснік Старшыні Савета Міністраў Народнай Рэспублікі Албаніі Мануш Муфтыу (кіраўнік Дэлегацыі), Міністр Замежных спраў Бехар Шыцала, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Народнай Рэспублікі Албаніі ў СССР Міхаль Прыціці.

У Нарадзе прынялі таксама ўдзел у якасці наглядальніка прадстаўнікі Блізкай Народнай Рэспублікі — Намеснік Міністра Замежных спраў, Надзвычайны і Поўнамоцны Пасол Блізкай Народнай Рэспублікі ў СССР Чжан Вань-цян.

Удзельнікі Нарады ўсеабакова разгледзелі становішча, якое склалася ў Еўропе ў сувязі з падпісаннем сепаратных парыхскіх пагадненняў некаторых заходніх дзяржаў адносна рэмілітарызацыі Заходняй Германіі і яе ўдзянення ў ваенныя групы, накіраваныя супраць міралюбных дзяржаў Еўропы.

Нарада праходзіла ў абстаноўцы сардэчнасці і дружбы і выявіла поўную аднадушнасць у адносінах мер, якія неабходна будзе прыняць у ітарасах забеспячэння міру ў Еўропе ў выпадку ратыфікацыі парыхскіх пагадненняў.

Нарада прыняла сумесную Дэкларацыю Урадаў СССР, Польскай Народнай Рэспублікі, Чэхаславацкай Рэспублікі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Венгерскай Народнай Рэспублікі, Румынскай Народнай Рэспублікі, Народнай Рэспублікі Балгарыі і Народнай Рэспублікі Албаніі.

Падпісанне Дэкларацыі

У Крамлі 2 снежня ў 6 гадзін вечара адбылося падпісанне сумеснай Дэкларацыі Урадаў СССР, Польскай Народнай Рэспублікі, Чэхаславацкай Рэспублікі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Венгерскай Народнай Рэспублікі, Румынскай Народнай Рэспублікі, Народнай Рэспублікі Балгарыі і Народнай Рэспублікі Албаніі.

Дэкларацыю падпісалі:

- Ад Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік — В. МОЛАТАЎ
- Ад Польскай Народнай Рэспублікі — Ю. ЦЫРАНКЕВІЧ
- Ад Чэхаславацкай Рэспублікі — В. ШЫРОКІ
- Ад Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі — О. ГРОТЭВАЛЬ
- Ад Венгерскай Народнай Рэспублікі — А. ХЕГЕДЗЮШ
- Ад Румынскай Народнай Рэспублікі — А. К. СТОЙКА
- Ад Народнай Рэспублікі Балгарыі — А. ЮГАЎ
- Ад Народнай Рэспублікі Албаніі — М. МУФТЫЎ

Пры падпісанні Дэкларацыі прысутнічалі ўсе члены дэлегацый дзяржаў — удзельнікі Нарады, а таксама прадстаўнікі Блізкай Народнай Рэспублікі Чжан Вань-цян, які прымаў ўдзел у Нарадзе ў якасці наглядальніка.

Падпісанне Дэкларацыі праходзіла ў прысутнасці таварышаў Н. А. Булганіна, К. Е. Варашылава, Л. М. Нагановіча, Г. М. Малініна, А. І. Мікаяна, М. Г. Перуцкіна, М. З. Сабурова, Н. С. Хрушчова, А. Н. Насігіна, В. А. Малышова, І. Ф. Тэвзяна, М. А. Суслана, Маршала А. М. Васілеўскага, Маршала Г. К. Жукава і інш.

ДЭКЛАРАЦЫЯ

Урадаў СССР, Польскай Народнай Рэспублікі, Чэхаславацкай Рэспублікі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Венгерскай Народнай Рэспублікі, Румынскай Народнай Рэспублікі, Народнай Рэспублікі Балгарыі і Народнай Рэспублікі Албаніі

Прадстаўнікі Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік, Польскай Народнай Рэспублікі, Чэхаславацкай Рэспублікі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Венгерскай Народнай Рэспублікі, Румынскай Народнай Рэспублікі, Народнай Рэспублікі Балгарыі і Народнай Рэспублікі Албаніі, пры ўдзеле наглядальніка ад Блізкай Народнай Рэспублікі, сабраліся на Нараду ў Маскве, каб разгледзець становішча, якое склалася ў Еўропе ў сувязі з рашэннямі Лонданскай і Парыхскай нарад некаторых заходніх дзяржаў.

Урады дзяржаў — удзельнікі гэтай Нарады выказваюць жаць з прычыны таго, што не ўсе еўрапейскія краіны палічылі магчымым прыняць ўдзел у абмеркаванні стварэння стагнашчы. Не прынялі ў ёй удзелу таксама ініцыятары лонданскага і парыхскага пагадненняў: Злучаныя Штаты Амерыкі, Францыя і Англія. Іх адказ ад 29 лістапада свідчыць аб імкненні ў што-б там ні было правесці ратыфікацыю парыхскіх пагадненняў.

23 кастрычніка на нарадзе ў Парыхы былі падпісаны пагадненні, якія дотычаць Заходняй Германіі, чаму папярэднічалі нарада дзесяці краін у Лондане: Злучаныя Штаты Амерыкі, Англія, Францыя, Заходняя Германія, Італія, Бельгія, Галандыя, Люксембург, Канада. Гэтыя пагадненні прадугледжваюць рэмілітарызацыю Заходняй Германіі і ўдзяненне яе ў ваенныя групы — у Поўночна-атлантычнай блоку і ў новаскалачывае, так званым «Заходне-еўрапейскім саюзе».

Зусім недаўна былі зроблены спробы правесці аднаўленне германскага мілітарызма шляхам рэмілітарызацыі Заходняй Германіі пад флагам праславаўнага «Еўрапейскага абарончага супольніцтва». Гэтыя спробы праваліліся, сустракаючы натуральнае супраціўленне з боку еўрапейскіх народаў і, перш за ўсё, французскага народа. Цяпер аднаўленне германскага мілітарызма прабуецца правесці пад іншым флагам, прычым усё робіцца для таго, каб з гэтай мэтай паскорыць ратыфікацыю парыхскіх пагадненняў.

Пры такім становішчы Урады дзяржаў — удзельнікі гэтай Нарады лічаць неабходным звярнуць увагу ўсіх еўрапейскіх дзяржаў на тое, што ажыццяўленне парыхскіх пагадненняў навядзе да сур'езнага пагаршэння міжнароднага становішча ў Еўропе. Ажыццяўленне гэтых пагадненняў не толькі створыць новыя, нічо большыя перашкоды на шляху вырашэння германскага пытання, на шляху аднаўлення адзінства Германіі, як міралюбнай і дэмакратычнай дзяржавы, але і процістаяць адну частку Германіі другой яе частцы, ператварыўшы Заходнюю Германію ў небяспечны ачаг новай ваіны ў Еўропе. Замест таго, каб садзейнічаць мірнаму вырашэнню германскага пытання, гэтыя пагадненні разрываюць рукі мілітарызму і рэваншызму ў Заходняй Германіі, узмацняючы пагрозу бяспекі народаў Еўропы.

Парыхскія пагадненні знаходзяцца ў прамой супярэчнасці з тымі магчымымі далейшымі змяненнямі напружанасці ў міжнародных адносінах, якія выявіліся ў апошні час. Дзякуючы намаганням міралюбных дзяржаў у сярэдзіне мінулага года быў наладзены канец ваіны ў Карэі. Жэнеўская нарада, якая адбылася ў гэтым годзе, садзейнічала спыненню вясмагдовай ваіны ў Інда-Кітаі і пачыну ўзругування становішча ў гэтым раёне. Нельга не адзначыць і таго, што ў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый намясцілася пэўнае пасоўванне ўперад у перагаворах на пытанню аб усеагульным скарачэнні збройнага і забароне атамнай зброі. Усё гэта было дасягнута наперак пазіцыі агрэсіўных колаў некаторых дзяржаў, якія імкнуцца да абвастраення міжнароднай абстаноўкі.

Між тым імяна ў той час, калі абстаноўка для ўзругування паспешных міжнародных праблем палепшылася, кіруючыя колы раду дзяржаў — удзельнікі лонданскага і парыхскага пагадненняў узялі небяспечны курс на аднаўленне германскага мілітарызма, не лічычы за вынікі гэтай кроку.

Парыхскія пагадненні прадугледжваюць стварэнне поўнамернага заходнегерманскага фактычнага ўладу і надзвычайнага ўзброенага сіла ў пачатку пераважнае памеры арміі, дазволенай у свой час для ўсёй Германіі па

толькі чужым інтарэсам германскага народа, але і прамы накіраваны супраць намецкага рабочага класа, на ўдупленне дэмакратычных сіл у Заходняй Германіі. Умовы, прадугледжываемыя для Заходняй Германіі парыхскімі пагадненнямі, у многім нагадваюць тое становішча, якое існавала ў Германіі незадоўга да прыходу да ўлады гітлераўцаў. Выдама, што наўняўня ў тагачаснага прэзідэнта Германіі Гітлераўца пры ўзвядзенні «надзвычайнага становішча» былі выкарыстаны германскія мілітарысты для ліквідацыі дэмакратычных правоў і свабод, для расправы з рабочымі арганізацыямі, для ўстанаўлення ў Германіі фашыскай дыктатуры.

У парыхскіх пагадненнях гаворыцца аб «спаненні акупацыйнага рэжыму» і аб прадстаўленні Заходняй Германіі тае званана «суверэнітэту». Але ў сапраўднасці «суверэнітэт» Заходняй Германіі, аб якім ідзе гутарка ў парыхскіх пагадненнях, зводзіцца да прадстаўлення заходнегерманскім мілітарызму і рэваншызму права стварэння арміі, якую ініцыятары парыхскіх пагадненняў разлічваюць выкарыстаць у якасці гарманнага мяся ў сваіх мэтах. Разам з тым, парыхскія пагадненні навізаваюць Заходняй Германіі прадужанне акупацыі яе тэрыторыі войскамі ЗША, а таксама Англіі і Францыі да 1998 года і прадугледжваюць, такім чынам, ператварэнне Заходняй Германіі ў асноўны ваенны плацдарм, які служыць агрэсіўным мэтам ЗША ў Еўропе. Пры такіх умовах нацэлка зразумець, чаго варты званы аб тым званым «суверэнітэце» Заходняй Германіі, асабліва калі ўлічыць, што парыхскія пагадненні пакідаюць у сілах ўсе асноўныя палажэнні кабальнага бонскага дагавору.

Парыхскія пагадненні, наперак заявам, з якімі выступілі некаторыя дзяржаўныя дзеячы заходніх краін, нельга разгледзець інакш, як фактычную адмову ад узругування германскай праблемы, як адмову на доўгі час ад аднаўлення адзінства Германіі на міралюбных і дэмакратычных пачатках. Пляны рэмілітарызацыі Заходняй Германіі і ўдзянення яе ў ваенныя групы ў сучасны момант з'яўляюцца асноўнай перашкодай на шляху да нацыйнальнага ўз'яднання Германіі. Гэта значыць, што ліквідацыя такой перашкоды стварыла-б магчымыя для дасягнення пагаднення чатырох дзяржаў аб аднаўленні адзінства і суверэнітэту Германіі і аб правядзенні для гэтага свабодных агульнагерманскіх выбараў, з належным улікам інтарэсаў германскага народа.

Наперак міжнародным пагадненням аб ліквідацыі германскага ваеннага патэнцыяла, адкрыта аднаўляецца ваенная прамысловасць у Заходняй Германіі. Цяжка прамысловасць Пура ўсё больш пераключаецца на вытворчасць узброена. Не трэба забываць, што гутарка ідзе аб тым самым Пуры, які неаднаразова з'яўляўся галоўным арсеналам, дзе канчалася зброя для агрэсіўных войн германскіх мілітарыстаў.

Апрача таго, парыхскія пагадненні адкрываюць шлях для правядзення атамных даследаванняў, якія робяць магчымай вытворчасць атамнай і вадароднай зброі ў Заходняй Германіі, а таксама для забеспячэння яе атамнай зброй з боку іншых дзяржаў. У адпаведнасці з гэтымі пагадненнямі заходнегерманская армія атрымае магчымаць мець на сваім узбраенні атамную зброю.

Гэта значыць, што атамная зброя трапіць у рукі тых, хто зусім недаўна, насаджаючы крыжыны гітлераўскай сваіх нарадак, сёнь смерць і разбураенні ў Еўропе, ставіў сваіх мэтай знішчэнне цэлых народаў. Імяна якія забудзілі ў лагерах смерці мільёны мірных грамадзян — паліякаў, рускіх, яўрэяў, украінцаў, беларусаў, французцаў, сербаў, чхаў, славакаў, бельгіяцаў, нарвежцаў і іншых.

Гэта значыць, што атамная зброя будзе знаходзіцца ў руках тых людзей, якія ўжо ў сучасны момант заўважылі аб сваіх рэваншызцкіх плянах у Еўропе. Ажыццяўленне гэтых пагадненняў у вылікай ступені ўзмацніць пагрозу знішчэння атамнай ваіны з яе цяжкімі вынікамі для народаў, асабліва ў найбольш населеных раёнах Еўропы.

Разлікі на тое, што ўключэнне рэмілітарызацыі Заходняй Германіі ў заходнегерманскі ваенны саюз дасць магчымаць утрымаць рост германскага мілітарызма ў нейкіх абмежаваных рамках, вылікаюць законнае недар'е ў нарадаў Еўропы. Такія спробы ўжо рабіліся раней. Іны, аднак, падарылі крушэнне. Нельга забеспячыць мір у Еўропе, адкрываючы дарогу адраджэнню германскага мілітарызма і ўспынаючы сабе вынаходствам нейкіх гарантій супраць яго, неэфэктывнасць якіх зусім відавочна. Для забеспячэння міру ў Еўропе неабходна, каб стала немагчымым само адраджэнне германскага мілітарызма.

Рэмілітарызацыя Заходняй Германіі азначае, што роля і ўплыў мілітарысцкіх і рэваншызцкіх сіл будзе ў ёй усё больш узрастаць. Немінуемым вынікам такога становішча будзе далейшае згорванне дэмакратычных свабод у Заходняй Германіі і яе ператварэнне ў мілітарысцкую дзяржаву. Хларактарна, што ў парыхскіх пагадненнях не згадваецца месца для палажэнняў аб забеспячэнні дэмакратычных правоў насельніцтва Заходняй Германіі, але затое ў іх ёсць абавязальнасць заходнегерманскіх улад прымаць законы аб «надзвычайным становішчы», што з'яўна накіравана супраць дэмакратычных правоў і свабод насельніцтва.

Парыхскія пагадненні, аднаўляючы германскі мілітарызм і прадстаўляючы мілітарызам фактычнае ўладу і надзвычайнага ўзброенага сіла ў пачатку пераважнае памеры арміі, дазволенай у свой час для ўсёй Германіі па

толькі чужым інтарэсам германскага народа, але і прамы накіраваны супраць намецкага рабочага класа, на ўдупленне дэмакратычных сіл у Заходняй Германіі. Умовы, прадугледжываемыя для Заходняй Германіі парыхскімі пагадненнямі, у многім нагадваюць тое становішча, якое існавала ў Германіі незадоўга да прыходу да ўлады гітлераўцаў. Выдама, што наўняўня ў тагачаснага прэзідэнта Германіі Гітлераўца пры ўзвядзенні «надзвычайнага становішча» былі выкарыстаны германскія мілітарысты для ліквідацыі дэмакратычных правоў і свабод, для расправы з рабочымі арганізацыямі, для ўстанаўлення ў Германіі фашыскай дыктатуры.

У парыхскіх пагадненнях гаворыцца аб «спаненні акупацыйнага рэжыму» і аб прадстаўленні Заходняй Германіі тае званана «суверэнітэту». Але ў сапраўднасці «суверэнітэт» Заходняй Германіі, аб якім ідзе гутарка ў парыхскіх пагадненнях, зводзіцца да прадстаўлення заходнегерманскім мілітарызму і рэваншызму права стварэння арміі, якую ініцыятары парыхскіх пагадненняў разлічваюць выкарыстаць у якасці гарманнага мяся ў сваіх мэтах. Разам з тым, парыхскія пагадненні навізаваюць Заходняй Германіі прадужанне акупацыі яе тэрыторыі войскамі ЗША, а таксама Англіі і Францыі да 1998 года і прадугледжваюць, такім чынам, ператварэнне Заходняй Германіі ў асноўны ваенны плацдарм, які служыць агрэсіўным мэтам ЗША ў Еўропе. Пры такіх умовах нацэлка зразумець, чаго варты званы аб тым званым «суверэнітэце» Заходняй Германіі, асабліва калі ўлічыць, што парыхскія пагадненні пакідаюць у сілах ўсе асноўныя палажэнні кабальнага бонскага дагавору.

Парыхскія пагадненні, наперак заявам, з якімі выступілі некаторыя дзяржаўныя дзеячы заходніх краін, нельга разгледзець інакш, як фактычную адмову ад узругування германскай праблемы, як адмову на доўгі час ад аднаўлення адзінства Германіі на міралюбных і дэмакратычных пачатках. Пляны рэмілітарызацыі Заходняй Германіі і ўдзянення яе ў ваенныя групы ў сучасны момант з'яўляюцца асноўнай перашкодай на шляху да нацыйнальнага ўз'яднання Германіі. Гэта значыць, што ліквідацыя такой перашкоды стварыла-б магчымыя для дасягнення пагаднення чатырох дзяржаў аб аднаўленні адзінства і суверэнітэту Германіі і аб правядзенні для гэтага свабодных агульнагерманскіх выбараў, з належным улікам інтарэсаў германскага народа.

На стварэнне заходнегерманскай поўнамернага фактычнага ўладу і надзвычайнага ўзброенага сіла ў пачатку пераважнае памеры арміі, дазволенай у свой час для ўсёй Германіі па толькі чужым інтарэсам германскага народа, але і прамы накіраваны супраць намецкага рабочага класа, на ўдупленне дэмакратычных сіл у Заходняй Германіі. Умовы, прадугледжываемыя для Заходняй Германіі парыхскімі пагадненнямі, у многім нагадваюць тое становішча, якое існавала ў Германіі незадоўга да прыходу да ўлады гітлераўцаў. Выдама, што наўняўня ў тагачаснага прэзідэнта Германіі Гітлераўца пры ўзвядзенні «надзвычайнага становішча» былі выкарыстаны германскія мілітарысты для ліквідацыі дэмакратычных правоў і свабод, для расправы з рабочымі арганізацыямі, для ўстанаўлення ў Германіі фашыскай дыктатуры.

У парыхскіх пагадненнях гаворыцца аб «спаненні акупацыйнага рэжыму» і аб прадстаўленні Заходняй Германіі тае званана «суверэнітэту». Але ў сапраўднасці «суверэнітэт» Заходняй Германіі, аб якім ідзе гутарка ў парыхскіх пагадненнях, зводзіцца да прадстаўлення заходнегерманскім мілітарызму і рэваншызму права стварэння арміі, якую ініцыятары парыхскіх пагадненняў разлічваюць выкарыстаць у якасці гарманнага мяся ў сваіх мэтах. Разам з тым, парыхскія пагадненні навізаваюць Заходняй Германіі прадужанне акупацыі яе тэрыторыі войскамі ЗША, а таксама Англіі і Францыі да 1998 года і прадугледжваюць, такім чынам, ператварэнне Заходняй Германіі ў асноўны ваенны плацдарм, які служыць агрэсіўным мэтам ЗША ў Еўропе. Пры такіх умовах нацэлка зразумець, чаго варты званы аб тым званым «суверэнітэце» Заходняй Германіі, асабліва калі ўлічыць, што парыхскія пагадненні пакідаюць у сілах ўсе асноўныя палажэнні кабальнага бонскага дагавору.

Парыхскія пагадненні, наперак заявам, з якімі выступілі некаторыя дзяржаўныя дзеячы заходніх краін, нельга разгледзець інакш, як фактычную адмову ад узругування германскай праблемы, як адмову на доўгі час ад аднаўлення адзінства Германіі на міралюбных і дэмакратычных пачатках. Пляны рэмілітарызацыі Заходняй Германіі і ўдзянення яе ў ваенныя групы ў сучасны момант з'яўляюцца асноўнай перашкодай на шляху да нацыйнальнага ўз'яднання Германіі. Гэта значыць, што ліквідацыя такой перашкоды стварыла-б магчымыя для дасягнення пагаднення чатырох дзяржаў аб аднаўленні адзінства і суверэнітэту Германіі і аб правядзенні для гэтага свабодных агульнагерманскіх выбараў, з належным улікам інтарэсаў германскага народа.

мані. Гэтымі пагадненнямі ствараецца ваенны блок агрэсіўных колаў ЗША, Англіі і Францыі з германскім мілітарызмам. Іны прадстаўляюць сабой здзелку, ажыццяўленую за спіной германскага народа, таксама як і нарадаў іншых еўрапейскіх дзяржаў, якіх, як выдама, пры падрыхтоўцы гэтых пагадненняў ніхто не пшталі.

Такі агрэсіўны блок не можа служыць інтарэсам міру і бяспекі ў Еўропе. Яго ўтварэнне абвастрае ўсю абстаноўку ў Еўропе, у многім узмацняе пагрозу новай сусветнай ваіны.

Стварэнне новага ваеннага блоку супярэчыць Франка-Совецкаму Дагавору аб саюзе і ўзаемнай дапамозе 1944 года і Англа-Совецкаму Дагавору 1942 года аб супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе пасля ваіны, якія прадугледжваюць прыняцце Францыяй, Англіяй і Совецкім Саюзам сумесных мер з тым, каб зрабіць немагчымай новую агрэсію з боку германскага мілітарызма. Гэта супярэчыць таксама міжнародным пагадненням, якія дзяржаў — удзельнікі гэтай Нарады, так і іншых дзяржаў, якія маюць мэтай забеспячэнне міру і бяспекі для ўсіх дзяржаў Еўропы. Рэмілітарызацыя Заходняй Германіі і яе ўдзяненне ў ваенныя групы несумяшчальныя і з тымі міжнароднымі абавязальнасцямі па недапушчэнню адраджэння германскага мілітарызма, якія прынялі на себе Злучаныя Штаты Амерыкі, Англія, а затым і Францыя на Патсдамскаму пагадненню. Такое парушэнне абавязальнасцяў, узятых на себе Злучанымі Штатамі, Францыяй і Англіяй на гэтых дагаворах і пагадненнях, падарывае дар'е ва ўзаемаадносінах паміж дзяржавамі і апахоўваць у непрымырнай супярэчнасці з інтарэсамі бяспекі народаў Еўропы.

Утварэнне гэтай новай ваеннай групыкі матывуецца тым, быццам гэта неабходна для бяспекі дзяржаў—удзельніц блоку, хоць у сапраўднасці гэтым дзяржавам ніхто не пагражае. Рэмілітарызацыя Заходняй Германіі і ўключэнне яе ў ваенныя групыкі некаторых заходніх краін прабуецца апраўдаць тым, быццам адносіны з Совецкім Саюзам і краінамі народнай дэмакратыі трэба ўстанавіць «з пазіцыі сілы». Пры гэтым справу паказваюць так, быццам такая палітыка будзе садзейнічаць стварэнню больш спрыяльных умоў для перагавораў і вырашэння неўзругуваных міжнародных праблем. Прыхільныя ўказанай палітыцы, якія ўжо дастаткова будзе садзейнічаць стварэнню больш спрыяльных умоў для перагавораў і вырашэння неўзругуваных міжнародных праблем. Прыхільныя ў

Д Э К Л А Р А Ц Ї Я

Ураду ССРСР, Польської Народної Республіки, Чехословацької Республіки, Германської Демократичної Республіки, Венгерської Народної Республіки, Румунської Народної Республіки, Народної Республіки Болгарії і Народної Республіки Албанії

(Заканчення)

Усі ці гаворили про те, що воєнні групи некоротко західних держав, з урахуванням Західної Європи, які б миттєво не прорвалися до Європи, але, наадварот, сур'яна ускладнює обстановку в Європі і неминуче викликає узагальнення гонки зброєння з усіма недовірливими рішеннями для всіх європейських, і не тільки європейських держав.

Калі на баку вказаних воєнних груп в Європі будуть павлічувати армії, воєнна авіація і інші засоби зброєння і справа дійде до адналення агресивного германського мілітаризма, то інші держави Європи неминуче будуть приняти ефективні заходи для самооборони, для прудування напад. З готого виникає, що всі держави, захищені в Європі, будуть змушені прийняти ефективні заходи для самооборони, для прудування напад. З готого виникає, що всі держави, захищені в Європі, будуть змушені прийняти ефективні заходи для самооборони, для прудування напад.

Приваючи, що урегулювання германського питання з'являється головною задачею в справі улагодження миру в Європі, уряди ССРСР, Польської Народної Республіки, Чехословацької Республіки, Германської Демократичної Республіки, Венгерської Народної Республіки, Румунської Народної Республіки, Народної Республіки Болгарії і Народної Республіки Албанії лічаць, що для вирішення германського питання перш за все необхідні:

адмова ад плану ремілітаризації Західної Європи і зв'язання її воєнних груп, що ліквідує галузю перешкоди на шляху з'єднання Європи на міральному і демократичному засвовах;

дасягнення дагаворонасці аб прудування в 1955 годі агульного германського вбавару і утворення на готій аснове агульного германського уряду аднай, демократичної, міральної Європи.

Тади стане, нарешче, магчимим заклучення мірнага дагавору з Германією, што необхідно для улагодження миру в Європі.

Трба признати, што вивад акупационних войск з територій Усходньої і Західної Європи, як готого прашаються Совєтским Союзом, у многи садейнічаць аб зблуженню аборух частає Германії і вирішення задачі адналення адієства Германії.

Забезпачення безпеки в Європі патрба, каб намж захищені держави було дадана гарантія па пыталяю аб адналення Германії, як готого адналення ітараєсам усіх міральноних народів Європи і самога германського народу. Приняти Злученими Штатами Америци, Франциєю і Англиєю курс на ремілітаризацію Західної Європи і зв'язання її воєнних груп виключає магчмимост такога пагаднення. Готы групи не тільки не садейнічаць аб забезпаченню європейської безпеки, але і вачах усіх міральноних народів з'являється адгаворонасці адналення, яка патрбає захавання миру в Європі.

Спраўдняя безпека в Європі може быць забезпачена тільки в тым випадку, калі замест створення замкнених воєнних груп адних європейських держав, накірваних супраць другіх європейських держав, будзе створена сістема агульної безпеки в Європі. Така сістема безпеки, яка грунтуюца на ўдзеле усіх європейських держав, незалежна ад іх громадскага і державнага ладу, дозволяла б аб'єднати намаганні європейських держав у ітараєсах забезпачення миру в Європі. Зразумела, што пры готым павінен быць забя-

печаны роўнапраўны ўдзел германскага народа ў вырашэнні готай агульнаєвропейскай задачі. У такой сістэме калектыўнай безпеки маглі б прымаць удзел і Злучаныя Штаты Амерыкі, разам з іншымі державамі, які нясуць адказнасць за урегулювання германскага пытання, маючага рашаючае значення для забезпачення миру в Європі.

Агульнаєвропейская сістема калектыўнай безпеки павінна прудуваць прыняцце державамі—яе ўдзельнікамі абавязальства вырашць усє спрэчкі, які могуць узнікнуць паміж імі, у аднаведнасці з патрабаваннямі Статута Аб'єднаных Націй такім чынам, каб не ставіць пад пагрозу мір і безпеку в Європі. Готая сістема павінна прудуваць кансультацыі ўсіх раз, калі, на думку любой з держав—удзельніц, узнікае пагроза ўзброенага нападу в Європі, а готай прыняцце ефективных мер для ліквідацыі падобнай пагрозы. Для готого, каб быць ефективнай, готая сістема павінна прудуваць, што напад на адну або некалькі держав в Європі будзе разглядацца як напад на ўсіх удзельніках адналення агульнаєвропейскага дагавору і кожны яго ўдзельнік будзе аказваць дапамогу державе, яка падверглася нападу, усіма даступнымі яму сродкамі, уключаючы выкарыстанне ўзброенай сілы, з готай адналення і падтрымання миру і безпеки в Європі.

Стварення такой агульнаєвропейскай сістэмы калектыўнай безпеки паўнасьцю аднаваляла б патрабаванам улагодження міжнароднага супрацоўніцтва ў аднаведнасці з прынципамі павягі незалежнасці і суверенітэту вялікіх і малых держав, а таксама неўмяшання ў іх унутраныя справы. Стварення такой сістэмы калектыўнай безпеки ў многи аблягчыла б і магчмимост вырашэння германскага пытання, паколькі яно выключає ператварення Західнай Германії ў мілітарызуючую державу і стварає ўмовы, які спрыяюць адналенню адієства Германії.

Арганізацыя калектыўнай безпеки в Європі і аб'єднанне Германії на міральноных і демократичных аснове бдць той шлях, які забеспечыць развіццё Германії, як адной з вялікіх держав в Європі. У адналення ад мілітарызуючага шляху, на якім накіроўвалася развіццё Германії ў мінулым і які неаднаразова прыводзіў да самых цяжкіх вынікаў для германскай нацыі, у адналення Германії на ўмовах устанавлення калектыўнай безпеки в Європі адрыць шырокія магчмимості для ўдому германскай мірнай эканомікі, яе прамысловаці і сельскай гаспадаркі, для развіцця шырокіх эканамічных сувязей Германії з іншымі краінамі, асабліва з краінамі Усходняй Европы і з краінамі Азіі з іх вялізарным насельніцтвам і невичарпальнымі рэсурсамі. Развіццё Германії на ўмовах міру і пры наяўнасці яе развітых эканамічных сувязей з іншымі державамі стварыла б для яе прамысловаці шырокія рынкі, забеспечыла б занятасць яе насельніцтва, садейнічала б павышэнню яго жыццёвага ўзроўня.

Лєс Германії, як вялікай державы, такім чынам, цесна звязан з тым, ці пойдзе яна на шляху мірнага развіцця і супрацоўніцтва з усімі іншымі європейскімі державамі, або яна пойдзе па шляху падрыхтоўкі новай вайны. Шлях мірнага развіцця і міжнароднага супрацоўніцтва, якім ідзе Германская Демократичная Республіка, вядзе да адраджэння Германії і яе працітанія. Другі шлях, па якім Заходняя Германія імкнуча накіраваць германскія мілітарызмы, вядзе да новай вайны і, значыць, да яе ператварэння ў зону агню і знішчэння.

Усі готы гаворыць аб тым, што спраўдны нацыянальны

ітараєсам германскага народа неаддзялімы ад ітараєсаў міру і устанавлення ефективнай сістэмы калектыўнай безпеки в Європі.

Державы — удзельніцы готай Наряды паўнасьцю даулагодца да тых прынципаў, які былі сфармуляваны ў прадэкларацыі агульнаєвропейскага дагавору аб калектыўнай безпецы в Європі, прадстаўленым Урадам ССРСР, і заклікаюць усє європейскія державы сумєсна разгледзець указаныя прапановы, які аднаваляюць патрабаванам забеспачення трыналадца міру в Європі. Яны выказваюць таксама гатоўнасць разгледзець і любыя іншыя прапановы на готому пытанню з готай выпрацоўкі такога праскта дагавору аб європейскай калектыўнай безпецы, які быў бы прыймальны для усіх зацікаўленых держав.

Державы — удзельніцы готай Наряды глыбока перакананы ў тым, што безпека в Європі, заснаваная на ўказаных вышэй прынципах і улагоджаная дружалюбнымі адносинамі паміж європейскімі державамі, дозволяла б пакочыцца з такім становішчам, калі Европа перыядычна падвергаецца спастальным войнам з незлічонамі ахварама для європейскіх народів.

У бліжэйшы час у парламентах некаторых західных держав закладаць разгляд пытання аб ратыфікацыі парижскіх пагадненняў. З боку афіцыйных колаў некаторых держав усє больш узагальняюць наіськ на парламенты і громадскія колы, каб навязалі ратыфікацыю готых пагадненняў.

У сувязі з готым Урады ССРСР, Польскай Народнай Республікі, Чехословацькай Республікі, Германскай Демократичной Республікі, Венгерскай Народной Республікі, Румунскай Народной Республікі, Народной Республіки Болгарії і Народной Республіки Албанії лічаць свам абавязкам звярнуць увагу усіх європейскіх держав, і асабліва держав — удзельніц парижскіх пагадненняў, што ратыфікацыя готых пагадненняў будзе прадстаўляць сабой акт, накірваны супраць захавання миру і на падрыхтоўку новай вайны в Європі. Така ратыфікацыя ў большай ступені ўскладніць усє становішча в Європі і падаре магчмимості урегулювання нявырашаных європейскіх праблем і, перш за ўсє, германскай праблемы.

Ратыфікацыя і ажыццэўленне готых пагадненняў, улагодження небяспекі вайны, будучь з'являюцца пагразаі для нацыянальнай безпеки міральноных держав Европы і асабліва для держав — суседаў Германії.

Готая пагроза ўнікае з прычыны готого, што державы—удзельніцы парижскіх пагадненняў усє больш разгортваюць сває воєнныя і эканамічныя мэрапрыемствы супраць міральноных держав Европы. Цяпер яны дайшлі да готого, што ўступілі ў ваєны блок з германскім мілітарызмам, пачынаюць ажыццэўляць сваімі рукамі ремілітаризацію Західной Германії, пагражаюць даейшаму мірнаму існаванню держав, які не прымаюць удзелу ў іх ваєнных групах. Узброеныя сілы держав — удзельніц парижскіх пагадненняў будучь уключаць цяпер захаднегерманскую армію, узначальваюмую гітлераўскімі генераламі. Пры такіх умовах даейшае правядзенне палітыкі «пазіцыі сілы» будзе прама абіраца на адраджэнне германскіх мілітарызма, што ў многи набліжае небяспеку новай вайны в Європі.

Становішча, якое стварылася, ставіць у парадок для задачі адналення намаганіяў держав, прадстаўленых на готай Нарядзе, з готай забеспачення сваей безпеки. Міральноныя державы вымушаны прыняць неадкладныя меры да готого, каб агресіўным сілам указанага ваєннага блоку заход-

ных держав прудуваць аб'єднаную магчмимост міральноных держав у ітараєсах забеспачення сваей безпеки.

Державы — удзельніцы готай Наряды заклікаюць аб сваім рашэнні ажыццэўляць, у выпадку ратыфікацыі парижскіх пагадненняў, сумєсныя мэрапрыемствы ў галіне арганізацыі ўзброеных сіл і іх амадавання, таксама як і іншыя мэрапрыемствы, неабходныя для улагодвання сваей абароназдольнасці для готого, каб абараніць мірную працу іх народаў, гарантаваць недатыкальнасць іх грамад і тэрыторій і забеспачыць абарону ад магчмимай агресіі.

Усє готыя мэрапрыемствы знаходзяцца ў аднаведнасці з неад'емным правам держав на самоабарону, са Статутам Арганізацыі Аб'єднаных Націй і з раней заклученымі дагаворамі і пагадненнямі, накірванымі супраць адраджэння германскага мілітарызма і на папярэджанне новай агресіі в Європі.

Державы — удзельніцы готай Наряды дагаварыліся зноў разгледзець становішча ў тым выпадку, калі б парижскія пагадненні былі ратыфікаваны, з готай прыняцця належных мер для забеспачення сваей безпеки і ў ітараєсах падтрымання миру в Європі.

Державы — удзельніцы готай Наряды паўнасьцю рашымаюцца і ў даейшым настываць па стварэнні ў Європі сістэмы калектыўнай безпеки, будучь перакананы ў тым, што толькі сумєсныя намаганні європейскіх держав здоляць стварыць аснову для трывалага і працяглага міру в Європі.

З готай мэтай яны і надалей гатова супрацоўнічаць з іншымі європейскімі державамі, які выказваюць жадаанне ісці па готым шляху.

Урады держав — удзельніц Маскоўскай Наряды європейскіх краін па забеспаченню миру і безпеки в Європі глыбока перакананы ў тым, што іх палітыка, накірваная на улагоджанне миру і ўсєагульную безпеку, а таксама намаганія готай Наряды мэрапрыемствы аднаваляюць ітараєсам нашых народів, таксама як і ітараєсам усіх іншых міральноных народів.

Народы Совєцкага Саюза, Польшчы, Чехославаці, Венгрыі, Румыніі, Болгарыі, Албаніі і Германскай Демократичной Республікі заняты мірнай стваральнай працай. Іх намаганні накірваны на даейшы ўдэм эканомікі і культуры, на павышэнне павышэнне жыццёвага ўзроўня прудування і разам з тым на забеспаченне трывалага абароны іх вялікіх сацыялістычных завад. У свеце няма такой сілы, яка была б здольная павярнуць кола гісторыі назад і перашкодзіць будучыцтву сацыялізма ў нашых краінах.

Народы нашых держав усведмаюць, што парижскія пагадненні значна ўзмацілі пагрозу новай вайны. Але яны не дапусціць готого, каб развіццё падаей застала іх знамяці.

Нашы народы ўнаўлены ў сваіх сілах, у сваіх невичарпальных рэсурсах. Ніколі яшчэ сілы міру і сацыялізма не былі такіма магчымымі і не былі так агуртаванымі, як цяпер. Ускія спробы нападці, разважачь вайну і паручыць мірнае жыццё нашых народів стуврэнню сакрушальна адор. І готыя нашы народы, абаніраючыся на спачуванне і падтрымку іншых народів, усє зробяць для готого, каб знішчыць сілы агресіі і каб перамага наша правільная, справядліваа справа.

Нашы народы хочуць жыць у міры і мець дружалюбныя адносіны з усімі іншымі народамі. Іменна таму, усямерна адстойваючы і даей ітараєсам міру і ўсєагульную безпеку, яны зробяць усє неабходнае, каб забеспачыць даейшы мірны шлях свайго развіцця і належную безпеку сваіх держав.

Праўда жыцця і літаратурныя героі

Н. ПЕРКІН

Зусім слушна прычынай многіх недахопаў у стварэнні вобраза нашага сучасніка — будучыня камунізма лічыцца схематызм, адна з самых сур'яных хвароб, яка яшчэ ідэяна-эстэтычную каштоўнасць вобразаў і творів у ідэям. І воць тут якраз да месца размова аб прынциповым падыходзе да паказу становачага героя, у прынацінасці размова аб тым, якімі шляхамі дамагацца жыццёвай шматграннасці і індывідуальнай спеваасаблісці чалавечага характара.

Ін вядома, закія даць сабецкаму чытачу вобразы ідэальнага героя быў успрыняты яе дэзарыентауючае патрабаванне, што аб'ектыўна вядзе да адналення «тэорыі» бескафліктнасці, да закідывання жыцця.

Многія літаратары слушна абураліся з прычыны готого, што пісьменнік падносіць гатова «эталон», нейкія звыды абавязковых якасцей ідэальнага героя. У чым-жа памылковасць дозугна «за ідэальнага героя»? Дзе схаваны корань готого, якое ён мог бы прынесці літаратуры?

Увогуле, словы «ідэал», «ідеальны» самі па себе — добрыя, спраўды прыгожыя словы, — яны гавораць вельмі многае людзям, класам, яка маюць уважэння, высакародныя мэты і ажыццэўляюць іх на аснове назаннага закламернасцей жыцця. Вялікі і светлы ідэал камунізма, які вынікае з навуковай тэорыі марксізма-ленінізма, патяііў і патяііна мільёны людзей на працу і змаганне, асвятляе шлях у будучыню.

Здавалася б, няма нічога шкоднага ў паказанні, каб у літаратуры знашоў сваё вобразае ўвасабленне героя, які мог бы з'явіцца ўзорам, прыкладам паводзінь. Апошняе нішто і не збараеца лічыць шкодным. Наадварот, з усіх сілай наша партыя падкрэслывае неабходнасць узняць выхавача-эстэтычную сілу становачага героя, як і совєцкай літаратуры наогул.

Справа ў схластачнасці той пастановы і пытання, яка хаваецца за дозугнам «даіе ідэальнага героя». Штогласць г-

тага дозугна вынікае з відавочнага ігнаравання спецыфікі мастацтва, з неразумення прыроды вобраза.

Хочуць готы ці не хочуць прыхільнікі «ідеальнага героя», — але на справе іх павучэнні няўхільна вядуць да адрыву ад жывога, супрачлівага, шматграннага жыцця і да надуманага канструавання нейкага «ачышчанага», натуральна-прыгожага героя.

Адна реч — вобраз героя як абугуленне лепшых рыс характара перадавога совєцкага чалавєка (гэты якраз тое, да чаго імкнуча лепшы пісьменнікі) ўжо зусім іншая реч — «ідеальны» герой у якасці абстракцыі, голай схемы, што лухнае дзесяці ў замкнених прасторах аўтарскай фантазіі.

Правільнае вырашэнне праблемы становачага героя ў сацыялістычным рэалізме вынікае з вопыту класічнай і совєцкай літаратуры.

У імацікіх артыкулах, ды і ўсєй свай твораці А. М. Горкі вучыць абягульняць толькі на аснове дасканалага, усєбаковага веданія самога жыцця. Творчэйшыя прыклады і ўзоры, і ўжо справа яго таленту і майстэрства перааснаваць готы творча, дамагаючыся спраўдных мастацкіх абугуленняў.

Пры абругтаванні розных пунктаў гледавання на прыроду становачага героя ні-кому, зразумела, не абяраецца неабходнасць кіравацца жыццёвай праўдай, ды готы было б зусім дайка і недаручна. Усєабы готыя, аднак, у разуменні готай жыццёвай праўды ў дачыненні да спосабаў стварэння становачага героя ў літаратуры.

Калі ўстанавіць абавязковыя адзак і рыс героя ў якасці гарантыі яго «ідеальнасці» няўхільна вядзе да штучнасці і схематызма, г. зн. да адступлення ад праўды жыцця, то бдць другая крайнасць, яка таксама парухае прынципы сацыялістычнага рэалізма. Мы маем на ўвазе аднаковае разуменне адносін пісьменніка да фактаў, падзей, рэальных чалавечых характараў.

Пранікліваць поірку мастака — неабходная ўмова ператварэння лагучага падаі і фактаў, звыбных карці і фігур у судальны зытак жыцця, дзе бдць рэалізацыя, але рэалізацыя вытлумачаная, асвятленая чалавечым разуменнем, раскритая ў сваіх глыбокіх сувязях і ў руху сапраўднага адзіна з непахісным прынципам сацыялістычнага рэалізма — паказваць жыццё ў яго рэвалюцыйным развіцці!

Праўда становачага характара бдць, такім чынам, выяўленая сутнасць найважнейшых рыс перадавых людзей у развіцці. Готай праўдзе відавочна супрачлівыя басерылы бытавыя, натуральныя смакаванне драбней — такіх паказак, які звычайна характаразуюць эпітэтамі «слышч», «паўчух», «прысьмежы» і г. д.

Перад совєцкімі пісьменнікамі кожны раз стаіць задача адшукаць тую мастацкую меру, у якой захавалася б высокая проба героя, крышталёвая чысціна чалавечай душы, і пры гэтым, каб вобраз становачага героя не страчыў бы шматфарбнасці і пластычнасці жывога чалавечага характара.

Шлях да мастацкай поўнаценнага становачага героя ляжыць не праз нястрымную «ідеальнасць» і не праз свядомае зніжэнне, адрабленне вобраза з готай выяўлення грэшнай чалавечай «сплоці».

Недзяга не звярнуць увагі на схластачны характара некаторых разважанняў аб тым, ці павінен быць становачы герой «цялым» або «не цялым» становачым. Тут сама спрэчка вядзецца не ў тым плане. Спраўды поўнаценны становачы характара абавязкова з'яўляецца чалавечай чалавечай натурой — хай супрачлівай і часам вельмі складанай.

Унутраны агонь, рухавічы пачатак, мэтамжынасць літаратурнага твора мы, звычайна, азначаем выразным словам «пафас». Дык воць і пры вызначэнні характара героя трба бачыць і разуменьне, у чым заключана готы пафас.

Бессмертныя героі Вялікай Айчыннай вайны, ды і нашы сучаснікі, нясуць у сабе найбасчотнейшы адзак той спраўдлай чалавечай красы і сілы, яка А. М. Горкі перадаваў вялікім і гордым словам — Чалавек.

Няўжо-ж пры раскрыці аблічча такіх

героів бдць патрба ўзважваць і вартасці і недахопы чалавечага характара? Мы не хочам сказаць, што пісьменнік павінен абходзіць назграбнасці і выліны жывой чалавечай натуры, але заўсёды павінна быць віда сама сутнасць вядома, імкненіяў, зместу жыцця чалавєка.

Часам не зусім правільна ўспрымаюць словы Д. Фурманова адносна абраннага ім шляху ў паказе легендарнага Чалавєка.

Вырашыўшы готы даць «спраўды з драбніцамі, з трахамі, з усімі чалавечымі трыбухамі», пісьменнік, як вядома, не толькі не забуіць ў гэтых драбніцах, а, наадварот, адолеў найважней і найпраўдвей раскриты характара героя грамадзянскай вайны. Тое-ж самае можна сказаць аб творчым пыходзе Н. Остроўскага да выяўлення жыццёвай біяграфіі павалена ў вобразе Паўла Карчагіна. З базісатнай сумленнасцю паказваюца аўтарам усє перыпетыі росту мужнага змагара, рэшту на суровых уроках жыцця з непазбежнымі памылкамі і промахамі, — і готы толькі глыбей асвятляе чалавечы змест гатравання волі і розуму пудоўнага павалена камуніста.

Зусім не ад працента «памылкаў» залежыць жыццёвасць і мастацкая перакананасць вобраза становачага героя. Мы даукаем законамернасць бездарных героів, асных, чыстых, прынальных (гэткіх, як вядома, і патрабуюць для дазавалення густаво маладога чытача), але наша разуменне бездарнасці не будзе мець нічога агульнага з ханжаскай святасцю і халаднай, докаральнай прыгожасцю. У нашым уяўленні Павел Карчагін іменна бездарны герой, прыклад і ўзор для пераімаанія, а між тым ён нарадзіўся з самога жыцця і нясе на сабе яго сляды, у тым ліку сляды цяжкай і жорсткай жыццёвай драмы.

Тое, што мы часам аб'єднуем агульным названнем «памылкі», пры больш уважлівым разглядзе распадаецца на цэлы рад неаднародных паняціў. Па-першае, трба адрозніваць асаблівасці, якія звязаны з гістарычнай эпохай, у якую дзейнічае герой. Абмежаванасць светапогляду Імеліяна Пугачова, напрыклад, ад слаба сувязь дэкабрыстаў з народам будзе ўяўляцца нам, з нашага пункту гледавання, яўнай агагані, але-ж готыя агагані

абумоўлівалася канкрэтнымі абставінамі часу.

Па-другое, герой заўсёды выступае чалавєкам паўнага класавага асяроддзя і паўнага выхавання, адельна спецыфічна яго рысы, сярэд якіх многае прыходзіць ўдэканальнасць або перамагаць. У нас не складалася б жывое ўражанне аб драду Талашу, калі-б Якуб Колас адінуў у вобразе героя найўсечы старага палешчука, стыхійнасць яго бутарэства спачатку, а зрабіў-бы Талаша адразу палітычна-стальным арганізатарам.

Па-трэцяе, становачы герой застаецца і павінен заставацца чалавєкам «во плоти и крови», індывідам з аднаведным тэмпераментам, нахіламі, звычкамі. Скажыць, што ўсє готы фарміруюцца ў непарушнай сувязі з законам часу, з псіхалогіяй класа і г. д. Баспрэчна, так. Але-ж негата адмаўляць наяўнасці іменна індывідуальных уласцівасцей чалавечай асобы, што вынікаюць з спеваасаблісці, каларыт, непаўторнасці.

Шэдэрым сусветнай літаратуры і фальклору даюць нам прыклады такіх сінтэтычных абугуленняў, якія набываюць значэнне агульначалавєка. І готы дасягаецца не таму, што абходзіцца рысы канкрэтна-гістарычныя і нацыянальныя, а, наадварот, дзякуючы таму, што самыя перадавыя чалавечыя імкненні і ідэі часу ўвасаблены ў іх спраўдлівых, канкрэтных-гістарычных формах выяўлення.

Агульнавядома, што А. М. Горкі адрозніваў характара найважнейшых абугуленняў не ад звычайных характараў, якія яшчэ не сталі тыпамі ў самым поўным сэнсе слова.

З іпчэ большым на тое правам мы ўаніем патрабаванне маштабнасці і адначасова жыццёвай шматграннасці і прымажасці героя, калі маем на ўвазе вобраз перадавога совєцкага чалавєка. Толькі ў готым сэнсе трба разумець нараванне А. М. Горкага на тое, што рэальны, жывы герой імат вышэйшым і буйнейшым за героів нашых аповесцей і раманів, а між тым трба, каб у літаратуры ён паўставаў іпчэ больш буйным і яркім.

Здаціць беларускай літаратуры ў готым напрамку адносінска рашей перт ва ўсє да паводі, дзе пасляхова развівалася

3 новых панаўвешаных карцінаў галерэі

Летам 1915 года мастак Сварог напісаў партрэт Юрыя Рэіна, сына мастака І. Е. Рэіна...

Не менш цікавая гісторыя партрэта Петра Першага работы скульптара М. Коло...

Адуцаючы моцную прыхільнасць да Сварога, І. Рэіна вырашыў напісаць яго партрэт...

Доўгі час партрэт знаходзіўся ў прыватнай калекцыі і быў мала даступны для шырокага гледача...

Мадэль галавы Петра да помніка, выцалена М. Коло, адліта ў бронзе ў некалькіх экзэмплярах...

П. ГЕРАСІМОВІЧ.

Сустрэчы з пісьменнікамі

На прадпрыемствах, у калгасах, навуцальных установах і бібліятэках рэспублікі ў гэтыя дні праходзяць літаратурныя вечары і канферэнцыі...

скага і Навагрудскага літаб'яднанняў Л. Усціменка, А. Шмігельска, Г. Шутэнка, К. Пугач, А. Грыбок.

Валікі літаратурны вечар адбыўся 26 лістапада ў Бабруйску. Крытык А. Бескоў зрабіў агляд дзясяцігодня беларускай савецкай літаратуры...

На юрыдычным факультэце ўніверсітэта адбылася сустрэча чытачоў з аўтарам рамана «Мінск напрамак» І. Мележам.

У Гомельскім Палацы культуры чыгуначнікаў 27 лістапада прайшоў агульнагарадскі вечар, прысвячаны Другому ўсесаюзнаму з'езду...

3 чытачамі Брэсцкіх сустрэчкіліся пісьменнікі С. Майхрович, У. Корбан, А. Бачыла, М. Засіс.

Пісьменнік М. Давідзенка расказаў прысутным аб рабоце III з'езду пісьменнікаў Беларусі...

27 лістапада ў Брэсце адбылася арганізаваная гарком КПБ, абласной газеты «Зара» і абласной бібліятэкай агульнагарадская канферэнцыя чытачоў...

Пісьменнікі Гродзеншчыны сустрэліся са школьнікамі і студэнтамі Навагрудка. Пэст Міхась Васілеў прачытаў свае новыя вершы...

Пісьменніцкая бригада выступіла таксама перад рабочымі Брэсцкага чыгуначнага вузла, моладдзю г. Камянка, калгаснікамі сельгасарцелі «Іскра» Брэсцкага раёна.

Клава са Старажоўні

ФЕЛЬЕТОН

Іна зайшла ў наша купе апошняй. Мы, астатнія тры, за чворць гадзіны ўжо прыгладзіліся адна да адной...

суб'банай думкі, нейкая роздуму ў поглядзе яе круглых карых вачэй. Погляд гэты меў аднолькавы выраз...

Добрага сярэдняга росту, гладкая, як звадзіна кажуць у народзе пра пуньну склад цела, з твару даволі прыгожая.

Клава хутка перайшла з усімі на тры. Адкрыта цікавілася, колькі каштуе прэсцінак ці сумка ў той ці другой з нас...

Так, першым яе адчуваннем, як мін заўважыла, была незадаволенасць верхняй паліцай.

Свой промах яна тлумачыла спехам і зусім нечаканай паседзяй. Толькі ўчора вечарам прыехала з Гродна ад староўнага брата...

— Ну, і чорт з ім. Даеў і на верхняй, — зноў гэтак-жа спалоўна агадзіла яна на адзак правадніка і моцнымі рукамі ўскінула ёйкі чамадан на сваю верхнюю паліцу.

Клава прачулася, і першым яе пачуваннем было, ці саі мн. Не, мы яшчэ не саі. — Гэтак, покуль мы даедем да месца, ад нас адны шпалеты застаюцца, — залупіла яна. — Не ведаю, як у каго, а ў мяне ў дароце апетыт — дзякаваць богу...

У літоўскіх сяброў

У Вільнюсе адбыўся агляд новых твораў літоўскіх кампазітараў. На запрашэнне Саюза савецкіх кампазітараў Літоўскай ССР у аглядае і абмеркаванні прынялі ўдзел прадстаўнікі кампазітарскіх арганізацый Масквы, Ленінграда, Беларусі, Львова, Харкава, Прыбалтыкі.

Канцэрты, якія былі праслуханы на аглядае, гавораць таксама аб вялікай творчай актыўнасці прадстаўнікоў усіх пакаленняў літоўскіх кампазітараў, аб тым, што выхаваліся і выхоўваюцца многа маладых таленавітых аўтараў, якія толькі што закончылі Літоўскую дзяржаўную кансерваторыю або працягваюць яшчэ сваю вучобу.

У час агляду госці знаёміліся з лепшымі літоўскімі музычнымі творами, якія напісаны за апошнія два гады, а таксама з оперным тэатрам, філармоніяй, кансерваторыяй.

Хоць і таксама адзначыць, што да ліку найбольш цікавых, яскравых і задуны і ўвасабленні твораў агляду трэба аднесці зноў-жа многае з напісанага літоўскай кампазітарскай моладдзю, як, напрыклад, прасякнута гераічным настроем канцэрт для скрыпкі з сімфанічным аркестрам Э. Балыса, які сімфанічны і камерны творы студэнта другога курса кансерваторыі В. Гарбульска, раманы студэнтаў першага курса Пакетураса і Вайткявічуса і інш.

На сваіх жанравых асаблівасцях літоўскія народныя песні, напрыклад, падобныя да беларускіх. Тут і старажытныя, і працоўныя песні, і вясельныя, сатырычныя, прыгожныя, рэкрэдзія.

Гаворачы аб тым цікавым, каштоўным і павучальным, з чым прыйшоўся знаёміцца на аглядае новай музыкі ў Літве, нельга не адзначыць выдатную арганізацыйную агляду. Вось чаму, сапраўды, трэба павучыцца нашым канцэртным арганізацыям і Саюзу кампазітараў Беларусі ў сваіх літоўскіх сяброў.

Што звартае на сябе ўвагу ў новых літоўскіх музычных творах? Перш за ўсё трэба адзначыць жанравую рознастайнасць, адмоўлена ад стварэння толькі інструментальных бясстэставых, непраграмных твораў, якіх гэта нагадалася раней. Безумоўна, каштоўным з'яўляецца тое, што творчасць літоўскіх сяброў адзначаецца томатичнай шыршынёй і інтэнсывнасцю сацыяльнай тэмы з жаўдцы свайго народа.

Творчыя і павучальныя, з чым прыйшоўся знаёміцца на аглядае новай музыкі ў Літве, нельга не адзначыць выдатную арганізацыйную агляду. Вось чаму, сапраўды, трэба павучыцца нашым канцэртным арганізацыям і Саюзу кампазітараў Беларусі ў сваіх літоўскіх сяброў.

Станоўчым у новай літоўскай музыцы з'яўляецца і тое, што літаратурнай перакрыжніцай сталі творы лепшых нацыянальных пісьменнікаў. (На вялікі жаль, мы не можам гэтага сказаць аб творчасці

І. ІСНІЕВІЧ.

г. Вільнюс.

Пісьмо ў рэдакцыю

На афішы і на сцэне

На афішы драматычнага тэатра імя Я. Купалы значылася: у нядзелю, 14 лістапада 1954 года, а 12 гадзіне «Пішкая шляхта» і «Паўлічка».

Зноў збіраюць грошы, набываюць білеты, і зноў едучы нашы вучні ў тэатр: адны аўтобусам, другія — на спадарожнай машыне, а некаторыя ідуць пешшу.

І вось 14 лістапада. Вучні ў тэатры. Паўчае спектакль. Але адкрываецца заслона, і на сцэне... «Военны мост».

Адкрываецца заслона. І перад гледачамі... «Макар Дубравя (I)».

Г. ВІНАГРАДАУ,

настаўнік Урुकцкай сярэдняй школы Мінскага раёна.

Па слядах нашых выступленняў

«Не клапоцца аб кніжным гандлі»

Пад такім загалоўкам 30 кастрычніка гэтага года было змешчана пісьмо Д. Зінгера, у якім ён пісаў аб недахопах у кніжным гандлі ў магазінах Жлобінскага раёнспажыўсаюза.

факты, прыведзеныя ў гэтым пісьме, павердаліся. Пытанне аб палешаным кніжным гандлю ў раёне абмяркоўвалася на пасяджэнні выканкома раённага Савета дзупятаў працоўных. Прыняты меры, каб належным чынам арганізаваць гандаль кнігамі на вёсцы.

там больш за ўсё падабаецца. Там і прадукты любяць можна лёгка дастаць. І паехаць адтуль, куды хочаш, лёгка. Я лезаць толькі ў Сухумі два разы ездзіла, ды раз у Гагры... Дык вось мне мама кожны раз стоўкі ўсыякі ады накладзе ў дарогу, што ўсім аж страшна робіцца. І нічога не застаецца. Ішчы ў дароце заўсёды сее-тое прыкупіш: там яблыкі, там капускі, вінаград...

доўгу параўноўвала і абмяркоўвала дэны тутэйшыя і нашы, мінскія. Ела яна са здзіўляючым апетытам, а калі клалася спаць — вярта ёй было толькі дакрануцца да падушкі, як вочы яе заліпаілі, а пухлякны свежыя вусны складаліся за ўсмешку нявінага дзіцяці, і ўсмішка гэта не пакаліла яе твару, аж пакуль яна не прачыналася.

Клава пачала шукаць у чамаданчыку з ядой нож. Нама там не знайшося, і яна пачала варочаць сетку. Там быў сапраўдны склад абутку: басаножкі белыя, чырвоныя, сінія, яшчэ адны чорныя, адны з нейкім дзіўным шнураваннем ледзь не да сямкіх казеняў, другія з нейкім дзіўным запятак на поўляці, трэція на прасаваным картоне...

Усю дарогу Клава шчыра дзіўлялася нашаму непалоку пра дом, пра дзяцей. — І чаго хвалявацца, не разумею. У мяне такі характар: варта мне выйці з дому за вароты, як я пра ўсё забываю, і для мяне ўжо нічога не існуе. Ведаю толькі адно, што ў мяне ёсць мама і што яна сама пра ўсё паклапоціцца. А дзеці — дык яны ніколі да мяне вельмі і не падаюць. А мамы таксама заўвяду не мяне, а бабукі... І толькі аднаго заўсёды баюся: што я буду рабыня, як не дай божа, мамы мая мама... Яна ўжо ў нас не маладая і здарова слабая...

Клава выгугала пару за парай проста ў кучу на падлогу паміж дыванамі. Мы толькі мучылі перагаладзіліся: нашошта стоўкі абутку? — Да кожнага плацця. — Значыць, і плаціць стоўкі? Клава ўвайшла за чамадан.

У апошніх клявіных словах упершыню за ўвесь час нашча знаёмства прагучалі ноткі жывога чалавечага лагуція — непакою за блізкага чалавека.

Мы глыбей на гэты стракаты гарнідар і дзіўліліся: якія трэба заробкі, каб мець усё гэта? А на словах Клавы — а яна, адчуваючыся, не мела патрэбы ў хлусці — гэта быў усёго толькі курортны «гардэроб»: Дома, у шафе, вясёла яшчэ змяняе басановае паліто з чарнабарый — ні разу не апрагнула. У Вільнюсе ў краўдзі-прымяткана шылася асеныя з нейкага гранічнага драпу і па нейкай заграўнячай апоний модзе. Коўкавую шубу Клава збіралася прадаваць і змяніць на цыгейкаву, як больш практычную...

Даўно ўжо звякі з вачэй нашы задуменыя беларускія гаі і пералескі, пазалочаныя вясенню... За акном слаліся баскрайнія і роўныя, як талерка, украінскія стоны. Дзесяці дзесяці, далёка на гарызонце грудамі дымчатыя хмары. Ці можа то ўгадваліся сівы Каўказ? — Вы падаецце ў Сухумі? — перавала да маўчання Клава.

Малодшая сестра паклала ёй кніжку, каб чытаць. І Клава з поўгадзіны захапалася чытаннем, здзіўляючыся, якія ўсё-такі цікавыя кніжкі трапляюцца на свеце... Паступова вочы яе пачалі зацікавацца. Кніжка вывалілася з рук і ўпала на падлогу, сечыца на ўсім купе зачытаннае лісткі неўміручага «Вода»...

— Не, другі. — Ну, адразу і відно, што нічога не ведаеце. У Сухумі ўсе ездзіць басаножкі купіцца. Там іх робяць выдатна, і каштуюць яны... Зноў басаножкі! Мне зусім не хацелася ні гаварыць, ні думаць пра іх.

Клава прачулася, і першым яе пачуваннем было, ці саі мн. Не, мы яшчэ не саі. — Гэтак, покуль мы даедем да месца, ад нас адны шпалеты застаюцца, — залупіла яна. — Не ведаю, як у каго, а ў мяне ў дароце апетыт — дзякаваць богу: Я ў Сочы ўжо трыццаць ўзнар ледзі еду. Мне

— А ў Гагры кофты. Бачылі маю шарціную злібную з чырвоным паласком? — Не, другі. — Ну, адразу і відно, што нічога не ведаеце. У Сухумі ўсе ездзіць басаножкі купіцца. Там іх робяць выдатна, і каштуюць яны... Зноў басаножкі! Мне зусім не хацелася ні гаварыць, ні думаць пра іх.

Г. М. Ізэргіна

Пасля доўгай, цяжкай хваробы 27 лістапада памёрла Галіна Міхайлаўна Ізэргіна — таленавіты беларускі мастак.

Адлюстраванне ў яе пасляваеннай рабоце «Гоняць у рабства», паказанай на Рэспубліканскай выстаўцы 1946 г., прысвечанай другой гадавіне вызвалення Беларусі.

Г. М. Ізэргіна нарадзілася ў 1909 г. Пасля заканчэння Акадэміі мастацтваў у Ленінградзе ў 1937 г. яна прыехала ў Мінск. З гэтага часу Ізэргіна прымае актыўны ўдзел у мастацкім і грамадскім жыцці Саюза беларускіх мастакоў.

У далейшых сваіх работах Галіна Міхайлаўна імкнулася паказаць вядаснае жыццё школьнікаў — іх рабочыя будні і адпачынак: «З рыбнай доўлі», «Дзесяцікласцы», «Комсорг школы».

У сваёй дыпломнай рабоце «Юныя таленты» яна задушаўна і пранікнёна паказала таленавітых савецкіх дзяцей. У 1940 годзе Ізэргіна выступала на дэкададнай выстаўцы беларускага мастацтва ў Маскве з вялікай гістарычнай карцінай «Вызваленне палітзняволеных з мінскай турмы ў дні Вялікай Бастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі».

Любячы родную прыроду, Ізэргіна напісала цэлы рад цікавых беларускіх пейзажаў.

Суровыя гады барацьбы беларускага народа з фашызмічным ворагам знайшлі сваё адлюстраванне ў яе пасляваеннай рабоце «Гоняць у рабства», паказанай на Рэспубліканскай выстаўцы 1946 г., прысвечанай другой гадавіне вызвалення Беларусі.

Памяць аб Галіне Міхайлаўне Ізэргіна вяда грамадскую работу, працягваючы асабліва чужасць да патрэб таварышаў.

3 рэдакцыйнай пошты

Куток маладога выбарчыка

Новы Дом культуры

Пры Доўгаўскай хаце-чытальні (Быцэнскі раён, Брэсцкая вобласць) да выбараў у народныя суды арганізаваны куток маладога выбарчыка. Тут ёсць стол двадака, падабрана літаратура, дзе выбарчык можа знаёміцца з Палажэннем аб выбарах народных судоў, правамі і абавязкамі грамадзян СССР.

Нядоўна ў горадзе Луніны адкрыўся раёны Дом культуры. Ён мае прасторнае фойе, буфет і прыгожа абсталяваную гледзельную залу на 300 месца.

С. НАЙДЗЕННІК.

В. ШТАЛЬ.

Пераможца ў саборніцтве

Поспех самадзейнага калектыву

Актыўна ўключыліся ў правядзенне месячкі кнігі работнікі кіеўскай і кнігарняў Белгінгадзілю Васілішкаўскага раёна (Гродзенская вобласць). Асабліва добра рэалізуе кнігі сярод насельніцтва кнігарня № 8 у Астрыне, якой загадае т. Максімовіч.

Калектыв мастацкай самадзейнасці пры Забелышынскай хаце-чытальні (Хоцімскі раён), якім кіруе настаўнік Ф. С. Качаў, карыстаецца любоўю калгаснікаў. На раённым аглядае калектыву заслужана атрымаў высокую ацэнку і быў пасланы на абласны агляд.

Ужо шэсць год працуе т. Максімовіч у кніжным гандлі. За гэты час ён набыў неабходны навік у сваёй працы, уважліва вылучае запатрабаваны сваім пакупніком.

Цэпла і пранікнёна хор выконвае рускія і беларускія народныя песні. Карыстаюцца папулярнасцю ў слухачоў калгасныя частушкі ў апрапоўцы Качаева, напісаныя на гэтых песні і быту калгаснікаў. Калектыв даў пляч канцэртаў у палюводчых бригадах сельгасарцелі «Сталініскі прызыў» і ў суседніх калгасных раёнах. Удзельнікі мастацкай самадзейнасці рыхтуюць новую праграму, каб выступіць з канцэртамі ў дні падрыхтоўкі да выбараў у народныя суды.

Мы пытаем у дырэктры тэатра:

М. ЛАСОЎСКІ.

— Ці гэта гульня, ці здэек з нашай вучэбскай моладдзі?

Мастак-пенсіянер

Г. ВІНАГРАДАУ, настаўнік Урुकцкай сярэдняй школы Мінскага раёна.

І. ЮШЧАНКА.

Канцэрты для працоўных

А. БУБЛІКАУ.

У Быхаўскім раёне Магілёўскай вобласці ў кожным калгасе, саўгасе, МТС і на прадпрыемствах арганізаваны калектывы мастацкай самадзейнасці, якія часта выступаюць з канцэртамі і спектаклямі перад працоўнымі раёна. Толькі за апошнія месяцы дадзена больш 70 канцэртаў.

На выставцы была таксама яго скульптурная праца — бюст І. С. Тургенева, зроблены з воску.

Славяцца ў раёне і за межамі яго харавыя калектывы вёсак Лудчыцы, Тайманова, Ніканавічы і інш.

Галоўны рэдактар Васіль ВІТНА.

Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Дамітрый АРЛОУ, Уладзімір АЛОУНІНАУ, Аубер БАЧЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Васіль БУРНІСАУ, Настуць ГУБАРЭВІЧ, Ірына ЖДАНОВІЧ, Павел КАВАЛЕЎ, Барыс ПЯРНОУСНІ.

Адказная сакратарка 2-32-04, аддзяленне літаратуры, мастацтва і публіцыстыкі 2-14-94, выдавецтва і бухгалтэрыя 2-54-45.